

نگرش سیستمی در مدیریت و برنامه‌ریزی (با تأکید بر نظام آموزشی)

دکتر سهراب یزدانی

نصر پروانه - شایسته

تیریز-۱۳۹۲

- سرشناسه : یزدانی، سهراب، ۱۳۵۳ -
- عنوان و نام پدیدآور : نقش سیستمی در مدیریت و برنامه‌ریزی (با تأکید بر نظام آموزشی) / سهراب یزدانی.
- مشخصات نشر : تبریز: انتشارات نصر پروانه: شایسته، ۱۳۹۲.
- مشخصات ظاهری : ۲۵۷ ص.
- شابک : 9 8-600-7064-57-3
- وضعیت فهرست نویسی : فیا
- یادداشت : کتابنامه: ص. ۲۴۷ - ۲۵۷.
- موضوع : آموزش و پرورش -- مدیریت
- موضوع : برنامه‌ریزی آموزشی -- مدیریت
- موضوع : نظریه سیستم‌ها
- رده بندی کنگره : LB۲۸۰۵/۴۸ ۱۳۹۲
- رده بندی دیویی : ۳۷۱/۲
- شماره کتابشناسی ملی : ۳۴۱۴۷۲۶

انتشارات نصر پروانه
تیریز - چهارراه محقق - پاساژ نوبخت - طبقه زیرزمین - پلاک ۴
تلفن: ۵۵۴۴۷۶۷ - ۴۱۱ - دورنگار: ۵۵۴۴۷۶۸ - ۴۱۱
np_nashr@yahoo.com
www.np-nashr.com

با همکاری

انتشارات آریا
تیریز - خیابان امام، روبروی سه راه طالقانی
تلفن: ۵۵۶۱۹۶۱ - ۴۱۱

نگرش سیستمی در مدیریت و برنامه ریزی

(با تاکید بر نظام آموزشی)

دکتر سهراب یزدانی

تایپ، طراحی و صفحه آرایی	:	فرشید
نوبت چاپ	:	اول - ۱۳۹۲
اندازه و تعداد صفحه	:	وزیری ۲۵۸ ص
تیراژ	:	۱۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۶۴-۵۷-۳	-	ISBN: 978-600-7064-57-3

قیمت: ۱۳۰/۰۰۰ ریال

حق چاپ برای مولف محفوظ است.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیشگفتار	۹
فصل اول - مفاهیم سیستم	
تعریف سیستم	۱۳
عناصر سیستم	۱۵
محیط سیستم	۲۱
عکس العمل‌های سیستم نسبت به محیط	۲۲
انواع سیستم	۲۴
طبقه بندی سیستم‌ها از دیدگاه بولدینگ	۳۰
قانون دوم ترمودینامیک	۳۳
سایرنتیک	۳۳
سینرژی، اهمیت و ضرورت آن	۳۴
تعامل‌های سیستمی	۳۶
نیروهای پیوستگی و گسستگی سیستم	۳۶
تداخل سیستم‌ها	۳۶
پایداری سیستم	۳۷
حالت سیستم	۳۸
سیستم هموموآستاتیک	۳۹
فصل دوم - تفکر سیستمی، تاریخچه و اصول آن	
تاریخچه تفکر سیستمی	۴۳
تفکر مکانیستی در مقایسه با تفکر سیستمی	۵۱
نظریه عمومی سیستم‌ها و وحدت علم	۵۲
سیستمی اندیشی	۵۳

۵۵	تغییر زاویه دید، پیش نیاز تفکر سیستمی
۵۵	قوانین نگرشی سیستمی
۶۵	ده فرمان تفکر سیستمی
۷۴	اسلام و تفکر سیستمی

فصل سوم- سازمان و مدیریت آموزشی در نگرش سیستمی

۷۹	تعاریف سازمان
۷۹	انواع سازمانها
۸۰	سازمانهای متمرکز و غیرمتمرکز
۸۰	سازمان رسمی و غیررسمی
۸۱	سازمان در نگرش سیستمی
۸۲	اجزای سازمان در نگرش سیستمی
۸۴	روش پیشنهادی چرخه در نگرش سیستمی به سازمان
۸۶	نگرش سیستمی و اهرمهای عملیاتی
۸۶	ضرورت خلاقیت و جامع‌نگری سازمانی در نگرش سیستمی
۸۸	مدل سیستمی سازمانها
۸۹	سیستم اجتماعی
۹۸	سیستم اجتماعی پارسونز
۱۰۰	تجزیه و تحلیل سیستم
۱۰۰	ارتباط مدیریت با تجزیه و تحلیل سیستم
۱۰۱	وظایف واحد تجزیه و تحلیل سیستمها
۱۰۳	انواع سازمان از نظر توجه به یادگیری و عمل
۱۰۴	سازمان یادگیرنده تبلور سیستمی‌نگری در سازمان
۱۱۵	سازمان شبدری
۱۱۷	مفهوم مدیریت
۱۲۰	تعریف مدیریت آموزشی
۱۲۰	ضرورت مدیریت آموزشی
۱۲۱	اهداف مدیریت آموزشی
۱۲۳	مهارت‌های سه‌گانه مدیریت آموزشی
۱۲۵	کارکردهای مدیریت آموزشی
۱۲۶	ماهیت مدیریت آموزشی
۱۲۶	روش سیستمی در مدیریت آموزشی

۱۲۹	نظارت و رهبری آموزشی با رویکرد سیستمی
۱۳۰	سیر تحولات نظریه‌های سازمان و مدیریت با تاکید بر نگرش سیستمی
۱۳۳	ذهنیت فلسفی، پیش نیاز تفکر سیستمی مدیران
۱۴۳	حل مسائل سازمان با نگرش سیستمی
۱۴۴	مزایای بالقوه تفکر سیستمی برای مدیران
۱۴۶	سیستم‌های اطلاعات مدیریت
۱۴۸	نیاز مدیران به داشتن سیستم‌های اطلاعات مدیریت
۱۴۸	توسعه نگرش سیستمی با به کارگیری سیستم‌های هوشمند
۱۵۱	مزیت‌های سیستم متخصص و هوشمند
۱۵۲	تغییر سازمانی
۱۵۴	عوامل مؤثر در تغییر سازمانی
۱۵۵	مدیریت تغییر سازمانی
۱۵۵	تغییر سازمانی و نظریه آشوب
۱۶۰	تنوری پیچیدگی
۱۶۳	تنوری محدودیت‌ها
۱۶۶	مدیریت بر مبنای هدف
۱۶۸	سیستم مدیریت منابع انسانی
۱۷۰	سیاست گذاری آموزشی و نگرش سیستمی
۱۷۱	سیستم‌های مدیریتی شش سیگما و ناب در آموزش و پرورش
۱۸۵	مدیریت اقتضائی و نگرش سیستمی
۱۸۶	مدیریت کیفیت جامع، به عنوان ابزار مدیریت سیستمی تکرار

فصل چهارم- نگرش سیستمی و آموزش و پرورش

۱۹۱	تنوری سیستم‌ها و اهمیت آن در آموزش و پرورش
۱۹۳	عوامل مؤثر در نظام آموزش و پرورش از دیدگاه سیستمی
۱۹۴	روش‌شناسی پویایی سیستم در نظام آموزشی
۱۹۶	شبیه‌سازی مبتنی بر روش‌شناسی پویایی سیستم‌ها
۱۹۷	کاربرد روش‌شناسی پویایی سیستم‌ها در بهبود عملکرد نظام آموزشی
۱۹۸	ارزیابی عناصر سیستمی در نظام آموزشی
۱۹۹	ارزیابی سیستم آموزش و پرورش از دیدگاه سیستمی

فصل پنجم - نگرش سیستمی و برنامه‌ریزی

۲۰۵	تعریف برنامه‌ریزی
۲۰۸	برنامه‌ریزی آموزش و پرورش از نظر زمان عمل
۲۰۸	برنامه‌ریزی از نظر حیطه و دامنه عمل
۲۱۰	مراحل برنامه‌ریزی
۲۱۱	مفهوم برنامه ریزی درسی و آموزشی
۲۱۱	انواع برنامه‌ریزی آموزشی و درسی
۲۱۲	رویکردهای برنامه درسی و انواع آن
۲۱۵	آینده پژوهی برنامه ریزی درسی با رویکرد سیستمی
۲۱۷	اهمیت برنامه ریزی درسی
۲۱۷	برنامه‌ریزی درسی در یک سیستم
۲۱۸	نظام‌های عقلانی
۲۱۹	برخی ابزارهای سیستمی برنامه ریزی
۲۲۲	مدل‌های برنامه‌ریزی آموزشی
۲۲۵	فنون برنامه‌ریزی آموزش و پرورش با نگرش سیستمی
۲۲۷	فرآیند برنامه‌ریزی آموزشی با نگرش سیستمی
۲۲۹	برنامه ریزی تعاملی و نگرش سیستمی
۲۳۱	شاخص‌های نظام آموزشی
۲۳۲	سیستم شاخص‌ها
۲۴۰	نقشه جامع علمی و برنامه ریزی درسی با نگرش سیستمی
۲۴۷	منابع و مآخذ

پیشگفت

نگرش سیستمی بررسی مسایل و پدیده‌ها را از طریق در نظر گرفتن کل پدیده مد نظر داشته و هدف از کل، مجموعه‌ای از مسائل و پدیده‌های مرتبط به هم است که کلیت و تمامیت پدیده به وجود می‌آورند. این نوع نگرش، ترکیب جدیدی از روش‌های قیاسی و استقرایی است که محاسن آن‌ها را داشته ولی عیوب آن‌ها را ندارد. در نگرش سیستمی هم کلیت پدیده مد نظر است و هم ارتباط بین اجزاء تشکیل دهنده آن مورد توجه می‌باشد. نگرش سیستمی در نظریه عمومی سیستم‌ها تاثیر شگرفی بر وحدت علوم و پیشبرد آن داشته است. نظام سیستم‌ها در مدیریت بیانگر این است که فعالیت هر جزء از سازمان بر فعالیت سایر اجزاء آن تاثیر می‌گذارد. بنابراین، داشتن نگرش سیستمی باعث می‌شود که مدیران به سازمان بصورت کل و بخشی از یک سیستم بزرگ‌تر و متأثر از محیط توجه کنند. با داشتن نگرش سیستمی به آموزش و پرورش می‌توان هر یک از عوامل و عناصر آموزش و پرورش را در ارتباط با عوامل دیگر و با توجه به نقشی که آن عوامل در کل سیستم آموزش و پرورش دارند، در نظر گرفت. همچنین با توجه به تاثیر عوامل محیطی نظام آموزشی در تعیین اهداف، عناصر و عوامل این نظام، نقش این نظام را در سیستم‌های در بر گیرنده آن از قبیل سیستم‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، بهداشتی و... بازشناخت و با درک صحیحی از کارکردهای نظام آموزشی و عناصر در بر گیرنده آن، زمینه‌ای برای برنامه‌ریزی صحیح و اصولی و بهبود کارآیی و اثربخشی نظام آموزشی فراهم ساخت. در این کتاب با

بهره‌گیری از منابع موجود، ضمن آرایه مفاهیم و روش شناسی سیستمی، مباحث مربوط به کاربرد نگرش سیستمی در برنامه‌ریزی آموزشی و درسی و همچنین مدیریت نظام‌گرا مطابق با محتوا و سرفصل‌های دروس مذکور برای دوره کارشناسی ارشد، آرایه گردیده است.